

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI, PSYCHOLOGII I SOCJOLOGII

- **Ogólna charakterystyka studiów**

Nazwa kierunku studiów	Praca socjalna
Poziom kształcenia (studia pierwszego stopnia / studia drugiego stopnia / jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia
Profil kształcenia (ogólnoakademicki /praktyczny)	praktyczny
Forma studiów (stacjonarne / niestacjonarne)	stacjonarne / niestacjonarne
Wskazanie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych lub dziedzin sztuki i dyscyplin artystycznych, do których odnoszą się efekty uczenia się (w tym dyscypliny wiodącej) oraz określenie procentowego udziału liczby punktów ECTS dla poszczególnych dyscyplin w liczbie punktów ECTS koniecznej do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia	Dziedzina nauki/sztuki: • Dziedzina nauk społecznych Dyscyplina naukowa/artystyczna: • Pedagogika 100%
Wskazanie tytułu zawodowego nadawanego absolwentom	magister
Informacja o posiadanej przez podstawową jednostkę organizacyjną uczelni kategorii naukowej	Kategoria B (Decyzja nr ODW-902/KAT/2018) z 25 maja 2018 r.

- **Wskazanie związku kierunku studiów z misją uczelni i strategią jej rozwoju**

Uniwersytet Zielonogórski został powołany w wyniku połączenia Politechniki Zielonogórskiej w Zielonej Górze oraz Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Tadeusza Kotarbińskiego w Zielonej Górze.

Zgodnie ze Statutem Uniwersytetu Zielonogórskiego podstawowymi kierunkami działalności uniwersytetu są: prowadzenie badań naukowych, kształcenie studentów i doktorantów oraz upowszechnianie i pomnażanie osiągnięć nauki, techniki, sztuki i kultury.

Uniwersytet dochowuje wierności tradycji i zwyczajom akademickim, czerpie z nich w sytuacjach nieuregulowanych prawnie, a swoje cele i zadania wypełnia z poszanowaniem ludzkiej godności. Uniwersytet kieruje się w swojej działalności zasadami zgodnymi z Kartą Uniwersytetów Europejskich.

Uniwersytet wspiera indywidualizację kształcenia studentów. Proces edukacyjny w Uniwersytecie Zielonogórskim jest organizowany z poszanowaniem zasady spójności kształcenia i badań naukowych oraz prawa studiujących do swobodnego rozwijania ich zamiłowań i indywidualnych uzdolnień.

Uniwersytet Zielonogórski jest uczelnią otwartą zarówno na najnowsze osiągnięcia naukowe i techniczne, jak i na zapotrzebowanie społeczne dotyczące usług edukacyjnych realizowanych w duchu służby na rzecz dobra wspólnego z uwzględnieniem szczególnych potrzeb edukacyjnych młodzieży niepełnosprawnej.

Do zadań edukacyjnych Wydziału, obok kształcenia studentów, należy również kształcenie ustawiczne prowadzone zarówno w formie studiów podyplomowych, jak i w formie cyklicznych wykładów i seminariów popularyzujących najnowsze osiągnięcia nauki i techniki. Kształcenie kadry naukowej Wydział prowadzi poprzez systemy seminariów naukowych.

Program kształcenia na kierunku praca socjalna realizuje misję kształcenia studentów w oparciu o wiedzę i najnowsze badania w obszarze nauk społecznych i humanistycznych. Wpisuje się w strategię elastycznego studiowania, bowiem umożliwia studentowi wybór modułów, przedmiotów, form i treści kształcenia odpowiednio do jego zainteresowań i oczekiwań. Program jest opracowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z udziału Uczelni w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego oraz wewnętrznych aktów prawnych Uczelni.

- **Opis kompetencji oczekiwanych od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie**

Uprawnione do podjęcia studiów drugiego stopnia na kierunku praca socjalna są osoby, które mają tytuł zawodowy magistra lub licencjata. Kandydaci na studia przyjmowani są według kolejności na liście rankingowej sporządzonej na podstawie punktacji:

- za przeliczony wynik ukończenia studiów wpisany do dyplomu,
- za zgodność albo pokrewieństwo kierunku ukończonych studiów z wybranym kierunkiem studiów drugiego stopnia.

Zgodność kierunku rozumiana jest jako zgodność kierunku oraz specjalności. Za kierunek pokrewny, uważa się kierunek pedagogika (wszystkie specjalności). W przypadku, gdy kierunek ukończonych studiów:

- jest zgodny z kierunkiem studiów drugiego stopnia, wówczas liczba punktów jest równa przeliczonemu wynikowi ukończenia studiów plus dwa,
- jest pokrewny kierunkowi studiów drugiego stopnia, wówczas liczba punktów jest równa przeliczonemu wynikowi ukończenia studiów plus jeden,

- nie jest ani zgodny, ani pokrewny kierunkowi studiów drugiego stopnia, wówczas liczba punktów jest równa przeliczonemu wynikowi ukończenia studiów.

Jako kryterium dodatkowe brana jest pod uwagę liczba punktów za przeliczoną ocenę z egzaminu dyplomowego. Wynik ukończenia studiów, oceny i średnie S ustalone według skali ocen stosowanej na innych uczelniach, przeliczane są na wynik, oceny i średnie N w skali ocen stosowanej na Uniwersytecie Zielonogórskim zgodnie z wzorem: $N=3(S-m)/(M-m)+2$ przy oznaczeniach:

M- jest maksymalną, **m**- minimalną (niedostateczną) oceną według skali stosowanej na innej uczelni. Osoby przyjęte na studia drugiego stopnia, mogą być zobowiązane do uzupełnienia różnic programowych dotyczących wiedzy ogólnej z zakresu studiów pierwszego stopnia w terminach ustalonych przez dziekana.

Szczegółowe zasady rekrutacji przyjęte uchwałą Senatu UZ (w sprawie przyjęcia warunków i trybu rekrutacji na studia wyższe w roku akademickim 2015/2016) na określony rok akademicki są podawane do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na stronie internetowej Uczelni w zakładce Rekrutacja.

Kandydaci na pierwszy rok studiów przyjmowani są na poszczególne kierunki i formy studiów oraz poziomy kształcenia w ramach limitów przyjęć, ustalonych przez Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego po zasięgnięciu opinii dziekanów.

- **Analiza zgodności zakładanych efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy**

Punktem odniesienia przy projektowaniu efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla studiów II stopnia kierunku praca socjalna były sformułowane efekty obszarowe z zakresu nauk społecznych. Absolwenci zostaną wyposażeni w takie kwalifikacje, które ułatwią im odnalezienie się na rynku pracy i elastyczne odpowiadanie na jego potrzeby. Efekty kształcenia dla studiów II stopnia dla kierunku praca socjalna są, w porównaniu ze studiami I stopnia na kierunku praca socjalna, głębsze co oznacza, że absolwenci zdobędą bardziej zaawansowaną wiedzę i umiejętności, równocześnie ich wykształcenie dotyczyć będzie węższego i bardziej szczegółowego obszaru zagadnień.

Uniwersytet Zielonogórski jest jedyną uczelnią wyższą na terenie województwa lubuskiego, która będzie kształciła pracowników socjalnych na poziomie studiów magisterskich.

Jak wynika z danych Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze w 2014 roku w województwie lubuskim tylko w ośrodkach pomocy społecznej było zatrudnionych 541 pracowników socjalnych. Ta liczba etatów nie odpowiada rzeczywistym potrzebom kadrowym w tym obszarze. Ustawa o pomocy społecznej przewiduje, że na 2 tys. mieszkańców danej gminy powinny

przypadać co najmniej 3 etaty pracownika socjalnego. To oznacza, że większość ośrodków pomocy społecznej nie spełnia jeszcze tego kryterium i w przyszłości zatrudnienie może wzrosnąć nawet o 50%. Daje to duże szansę naszym absolwentom na uzyskanie zatrudnienia, a warto podkreślić, że ośrodki pomocy społecznej nie są jedyną instytucją zatrudniającą pracowników socjalnych.

Należy także zaznaczyć, że zgodnie z ustawą o pomocy społecznej - studia II stopnia są równoznaczne z uzyskaniem specjalizacji I stopnia awansu zawodowego i otwierają możliwość dalszego rozwoju i uzyskania II stopnia specjalizacji w zakresie pracy socjalnej, co daje w perspektywie gwarancje skutecznych działań w dziedzinach wymagających wysoce specjalistycznej wiedzy.

Z punktu widzenia praktyków i interesariuszy – analizujących treści przygotowanego programu studiów ważnym elementem kształcenia i podnoszenia kompetencji zawodowych przez pracowników socjalnych, uzyskiwania przez nich specjalizacji zawodowej, jest przygotowanie ich do pozyskiwania środków projektowych z funduszy krajowych i europejskich, kształcenie studentów w zakresie posługiwania się narzędziami statystycznymi, co przydatne będzie w wykonywaniu zadań związanych z raportowaniem działań podejmowanych przez pomoc społeczną.

Uruchomienie II stopnia pracy socjalnej byłoby dobrym dopełnieniem obecnej struktury kształcenia na Wydziale Pedagogiki, Psychologii i Socjologii i odpowiadałoby potrzebom wielokrotnie zgłaszanym przez samych studentów (także innych kierunków i specjalności) i pracodawców.

- **Opis sposobów weryfikacji i oceny osiągniętych przez studenta efektów uczenia się w trakcie całego procesu kształcenia**

Przedmioty realizowane w czasie trwania studiów kończą się zaliczeniem z oceną. W wyjątkowych przypadkach np. wykład monograficzny możliwe jest zaliczenie bez oceny. Tryb, zasady zaliczania, egzaminowania oraz odwołania od oceny proponowanej przez prowadzącego zajęcia określa REGULAMIN STUDIÓW Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Sprawdziany i egzaminy odbywają się w formie ustnej bądź pisemnej. Efekty kształcenia weryfikowane są poprzez oceny formatywne, w trakcie trwania zajęć, oraz oceny podsumowujące na ich zakończeniu. Poza testami, kolokwiami, przewidziano realizację projektów, raporty, ocenę prac grupowych, udział w dyskusji, prowadzenie badań, prezentacje studenckie i wiele innych. Opis sposobów sprawdzania efektów kształcenia dla konkretnych modułów/przedmiotów/form zajęć jest wskazany w ich opisie.

Praca magisterska i egzamin dyplomowy stanowią sprawdzian osiągnięcia przez studenta wszystkich zakładanych efektów kształcenia. Warunkiem przystąpienia do egzaminu dyplomowego jest zaliczenie przedmiotów przewidzianych planem studiów oraz przygotowanie i pozytywna ocena

pracy magisterskiej. Szczegółowe zasady dotyczące prac dyplomowych opisuje Regulamin Studiów UZ (Rozdział 7. Praca dyplomowa).

Weryfikacja efektów kształcenia w ramach *praktyk zawodowych* dokonuje się w poprzez bieżące hospitacje praktyk przez nauczyciela akademickiego odpowiedzialnego za ich organizację oraz pisemną opinię wystawianą przez opiekuna praktyk w placówce.

- **Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu kształcenia obejmujący:**
- **opis zakładanych efektów uczenia się z przyporządkowaniem kierunku studiów do dziedzin nauki i dyscyplin naukowych lub dziedzin sztuki i dyscyplin artystycznych, do których odnoszą się efekty uczenia się dla tego kierunku.**

Symbol	Efekty kształcenia dla kierunku studiów praca socjalna: Po ukończeniu studiów drugiego stopnia na kierunku praca socjalna absolwent:	Odniesienie do efektów kształcenia dla nauk społecznych
	WIEDZA: zna i rozumie	
K_W01	wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu pracy socjalnej i pomocy społecznej oraz współczesne teorie i nowe tendencje, które umożliwiają zrozumienie specyfiki pracy socjalnej i jej relacji do innych nauk,	P7S_WG-01.1
K_W02	strukturę i organizację systemu pomocy społecznej, głównych instytucji służących do realizacji polityki społecznej oraz funkcji pracy socjalnej,	P7S_WG-01.1
K_W03	relacje i zależności między lokalnymi i ponadlokalnymi instytucjami pomocy społecznej,	S2P_W03
K_W04	rodzaje więzi społecznych, potrzeby człowieka i o rządzące nimi prawidłowości istotne z punktu widzenia procesów społecznych,	P7S_WK-02.1
K_W05	dylematy współczesnej cywilizacji, będące kontekstem i źródłem problemów społecznych i zasobów umożliwiających ich rozwiązywanie,	P7S_WK-02.1
K_W06	metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych stosowanych w naukach społecznych, pozwalających opisywać struktury i instytucje społeczne oraz procesy w nich i między nimi zachodzące, w tym metody i techniki interwencji socjalnej	P7S_WG-01.1
K_W07	wybrane normy i reguły (prawne, organizacyjne, zawodowe, etyczne, moralne) organizujące struktury instytucji pomocy społecznej,	P7S_WK-02.2
K_W08	procesy zmian jakie zachodzą w instytucjach z obszaru pomocy społecznej i pracy socjalnej oraz ich mechanizmy i prawidłowości,	P7S_WG-01.1
K_W09	podejścia teoretyczne, poglądy umożliwiające analizę instytucji i więzi pomocowych ich praktyczne zastosowania i historyczną ewolucję,	P7S_WG-01.1
K_W10	podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczności zarządzania zasobami własności intelektualnej,	P7S_WK-02.2
K_W11	ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości wykorzystując wiedzę z zakresu nauk społecznych i pracy socjalnej,	P7S_WK-02.3

UMIEJĘTNOŚCI: absolwent potrafi		
K_U01	prawidłowo interpretować zjawiska i procesy mające wpływ na integrację społeczną przy pomocy pojęć i teorii stosowanych w naukach społecznych,	P7S_UW-03.1
K_U02	wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną do opisu i analiz przyczyn i przebiegu procesów i zjawisk społecznych typowych dla obszaru pracy socjalnej oraz potrafi formułować własne opinie i dobierać krytyczne dane i metody analiz,	P7S_UW-03.1
K_U03	właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych typowych dla pracy socjalnej, formułować własne hipotezy badawcze i je weryfikować ,	P7S_UW-03.3P
K_U04	prognozować i modelować złożone procesy społeczne oraz ich praktyczne skutki obejmujące zjawiska z różnych obszarów życia społecznego z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi właściwych dla pracy socjalnej,	P7S_UW-03.1
K_U05	w sposób pogłębiony posługiwać się normami i regułami w celu rozwiązywania konkretnych problemów społecznych,	P7S_UW-03.2P
K_U06	wykorzystywać posiadaną wiedzę w różnych zakresach i formach, a także samodzielnie planować jej aktualizację poprzez całościowy proces uczenia się,	P7S_UW-03.2P P7S_UU-06
K_U07	inicjować i wdrażać rozwiązania konkretnego problemu społecznego zarówno w pracy indywidualnej jak i w ramach pracy zespołowej,	P7S_UW-03.2P P7S_UO-05.1 P7S_UO-05.2
K_U08	rozumie i analizuje zjawiska społeczne oraz posiada umiejętność pogłębionej teoretycznej oceny tych zjawisk w wybranych obszarach ludzkiej aktywności z zastosowaniem metody badawczej,	P7S_UW-03.1
K_U09	przygotować różne prace pisemne w języku polskim i języku obcym, dotyczące różnorodnych zagadnień z obszaru pracy socjalnej,	P7S_UK-04.1
K_U10	komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców w obszarze pracy socjalnej i przygotować wystąpienia ustne, w języku polskim i języku obcym oraz prowadzić debatę,	P7S_UK-04.1 P7S_UK-04.2
K_U11	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią z zakresu pracy socjalnej	P7S_UK-04.3
KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do		
K_K01	Uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów zawodowych i ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego.	P7S_KK-07.2 P7S_KR-09
K_K02	inicjowania działania na rzecz interesu publicznego oraz uwzględniania poglądów i opinii współpracowników i klientów socjalnych,	P7S_KO-08.2
K_K03	określania priorytetów służących realizacji określonego przez siebie lub innych zadania,	P7S_KR-09
K_K04	prawidłowego identyfikowania dylematów ujawniających się na gruncie pracy socjalnej oraz działania na rzecz przestrzegania zasad etyki zawodowej,	P7S_KR-09
K_K05	wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania różnorodnych projektów socjalnych na rzecz środowiska społecznego,	P7S_KO-08.1
K_K06	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i umiejętności z obszaru pracy	P7S_KK-07.1

	socjalnej,	
K_K07	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy i do aktywnego podejmowania trudu w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pracy socjalnej.	P7S_KO-08.3

• **Wskaźniki dotyczące programu studiów**

Wskaźniki dotyczące programu studiów na kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia	
Liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia	120
Liczba semestrów konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia	6
Liczba punktów ECTS przyporządkowana do zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów	82
Liczba punktów ECTS przyporządkowana modułom zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki/sztuki właściwej/właściwych dla ocenianego kierunku studiów, służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych (dla kierunku o profilu ogólnoakademickim)	-
Liczba punktów ECTS przyporządkowana modułom zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym służących zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych (dla kierunków o profilu praktycznym)	62
Liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych (w przypadku kierunków studiów przypisanych do dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne)	6
Liczba punktów ECTS przyporządkowana przedmiotom/modułom zajęć do wyboru	45
Liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym oraz liczba godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	12
Liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego – w przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich	-

Moduły zajęć związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, służące zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych			
Nazwa modułu zajęć	Forma(y) zajęć	Łączna liczba godzin	Liczba punktów ECTS
Praktyki asystencka, dyplomowa I,II		360	11
Wybrane zagadnienia pracy socjalnej	ćwiczenia	30	2
Socjoterapia w pomocy społecznej	wykl./ćwicz.	30	2
Kierowanie zespołami ludzkimi	wykl./ćwicz.	30	1

Współczesne problemy i kwestie społeczne	wykład	30	2
Animacja czasu wolnego	wykład	30	3
Superwizja w pracy socjalnej	ćwiczenia	30	2
Metodyka pracy z grupą	ćwiczenia	30	2
Zarządzanie projektami pomocowymi	wykl./ćwicz.	30	4
Współczesne problemy wielokulturowości	ćwiczenia	30	2
Teoria i praktyka poradnictwa zawodowego	wykl./ćwicz.	30	2
Systemy pomocy społecznej w Polsce i na świecie	wykl./ćwicz.	30	2
Teoria i praktyka pracy socjalnej – nowe tendencje	wykl./ćwicz.	45	3
Gerontologia społeczna	wykl./ćwicz.	30	2
Metody statystyczne w pomocy społecznej	ćwiczenia	30	2
Język obcy	konwersatoria	30	2
Edukacja zdrowotna i promocja zdrowia	ćwiczenia	15	1
Edukacja dorosłych	wykl./ćwicz.	30	3
Profilaktyka społeczna	ćwiczenia	15	2
Prawne aspekty funkcjonowania rodziny	ćwiczenia	15	2
Seminarium magisterskie	konwersatoria	120	12
Razem		1020	64

***Profil praktyczny** – obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% liczby pkt. ECTS.*

Moduły zajęć do wyboru			
Nazwa modułu zajęć	Forma(y) zajęć	Łączna liczba godzin	Liczba punktów ECTS
Fakultet I (dwa przedmioty do wyboru)	ćwiczenia	30	2

Fakultet II (dwa przedmioty do wyboru)	ćwiczenia	30	2
Przedmiot w ramach modułu rozszerzającego ograniczonego wyboru	wykład	30	4
Moduł dyplomowy (wybór problematyki badawczej)	konwersatoria	120	20
Praktyka (wybór instytucji pomocy społecznej)	dyplomowa/ asystencka	360	11
Wykład monograficzny	wykład	30	3
Język obcy (angielski, francuski, niemiecki, rosyjski)	konwersatoria	30	2
Razem		630	44

Program studiów umożliwia studentowi wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS.

- **Zajęcia lub grupy zajęć – wraz z przypisaniem do każdego modułu efektów uczenia się oraz treści programowych, form i metod kształcenia, zapewniających osiągnięcie tych efektów, a także liczby punktów ECTS (sylabusy);**
- **Sposoby weryfikacji i oceny osiągania przez studenta zakładanych efektów uczenia się;**

Przedmioty realizowane w czasie trwania studiów kończą się zaliczeniem z oceną. W wyjątkowych przypadkach np. wykład monograficzny możliwe jest zaliczenie bez oceny. Tryb, zasady zaliczania, egzaminowania oraz odwołania od oceny proponowanej przez prowadzącego zajęcia określa REGULAMIN STUDIÓW Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Sprawdziany i egzaminy odbywają się w formie ustnej bądź pisemnej. Efekty kształcenia weryfikowane są poprzez oceny formatywne, w trakcie trwania zajęć, oraz oceny podsumowujące na ich zakończeniu. Poza testami, kolokwiami, przewidziano realizację projektów, raporty, ocenę prac grupowych, udział w dyskusji, prowadzenie badań, prezentacje studenckie i wiele innych. Opis sposobów sprawdzania efektów kształcenia dla konkretnych modułów/przedmiotów/form zajęć jest wskazany w ich opisie.

Praca magisterska i egzamin dyplomowy stanowią sprawdzian osiągnięcia przez studenta wszystkich zakładanych efektów kształcenia. Warunkiem przystąpienia do egzaminu dyplomowego jest zaliczenie przedmiotów przewidzianych planem studiów oraz przygotowanie i pozytywna ocena pracy magisterskiej. Szczegółowe zasady dotyczące prac dyplomowych opisuje Regulamin Studiów UZ (Rozdział 7. Praca dyplomowa).

Weryfikacja efektów kształcenia w ramach *praktyk zawodowych dokonuje się* w poprzez bieżące hospitacje praktyk przez nauczyciela akademickiego odpowiedzialnego za ich organizację oraz pisemną opinię wystawianą przez opiekuna praktyk w placówce.

Warunkiem ukończenia studiów jest:

- uzyskanie zdefiniowanych w programie kształcenia efektów kształcenia,
- uzyskanie zaliczeń i zdanie egzaminów ze wszystkich przedmiotów i praktyk przewidzianych w planie i programie studiów,
- uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS przewidzianych w planie i programie studiów,
- złożenie pracy magisterskiej i pozytywny wynik egzaminu dyplomowego.

Egzamin dyplomowy prowadzony jest w formie ustnej. Obejmuje ogólne zagadnienia teoretyczne z zakresu pracy socjalnej oraz treści zawartych w pracy magisterskiej. Praca magisterska powinna być pracą o charakterze badawczym. Student w oparciu o wiedzę teoretyczną i praktyczną powinien wykazać się umiejętnością analizy i syntezy badanych w pracy zjawisk, umiejętnością wnioskowania i uogólniania. O ocenie końcowej decyduje ocena z pracy magisterskiej, ocena egzaminu dyplomowego i średnia ocen przebiegu studiów (Regulamin Studiów UZ, §68).

Datą ukończenia studiów jest data złożenia egzaminu dyplomowego z wynikiem co najmniej dostatecznym. Warunkiem przystąpienia do egzaminu dyplomowego jest spełnienie wymagań wynikających z programu studiów, w tym pozytywna ocena pracy dyplomowej.

Szczegółowe zasady dotyczące prac dyplomowych opisuje *Regulamin Studiów UZ* (Rozdział 8. Ukończenie studiów).

- **Plan studiów uwzględniający moduły zajęć;**

Program zbudowany jest z 5 modułów kształcenia, w ramach których jest realizowane **1365** godzin zajęć:

I Moduł obowiązkowy w zakresie treści podstawowych 330/34 ECTS

Moduł ten obejmuje 345 godzin, za które student może uzyskać 35 punkty ECTS. Moduł podstawowy obejmuje przedmioty, które dostarczają niezbędnej teoretycznej, metodologicznej i empirycznej wiedzy do zdobycia kwalifikacji magistra w zakresie pracy socjalnej. Są to głównie przedmioty realizujące treści związane z zakresem nauk społecznych podstawowych dla kierunku praca socjalna oraz dyscyplin pokrewnych takich jak: pedagogika, psychologia, socjologia, filozofia, nauki o zdrowiu, prawo oraz metodologia nauk społecznych. W module tym są również zajęcia obowiązkowe z języka obcego i wychowania fizycznego. Przedmioty wchodzące w skład tego modułu są realizowane przede wszystkim w dwóch pierwszych semestrach studiów dając podstawę do pogłębionego kształcenia kierunkowego.

II Moduł obowiązkowy w zakresie treści kierunkowych 525/51 ECTS

W ramach tego modułu realizowane są obligatoryjne przedmioty obejmujące pogłębione treści kształcenia bezpośrednio związane z kierunkiem studiów. Przedmioty te łączą podejście teoretyczne z rozbudowaną praktyką socjalną, co jest możliwe dzięki przewadze zajęć z zastosowaniem metody warsztatowej lub projektowej.

III Moduł rozszerzający - ograniczonego wyboru 30 / 4 ECTS - wydziałowy

W ramach tego modułu oferowane są przedmioty do wyboru, które mają umożliwić studentom rozszerzenie wiedzy kierunkowej z modułu drugiego w tych obszarach, które ich zainteresują. Studenci mogą wybrać przedmiot lub przedmioty o łącznej liczbie 4 punktów ECTS – z sześciu proponowanych.

IV Moduł dyplomowy - 120 / 20 ECTS

Moduł ten realizowany jest przez wszystkie cztery semestry studiów. Obejmuje 120 godzin na studiach stacjonarnych (72 godziny na studiach niestacjonarnych) oraz 20 punktów ECTS. Celem modułu jest przygotowanie studenta do realizacji pracy dyplomowej. Student może wybierać prowadzącego seminarium spośród pracowników stanowiących minimum kadrowe na kierunku. Student wybiera prowadzącego seminarium kierując się swoim zainteresowaniami oraz obszarem badawczym prowadzących zajęcia. Efekty kształcenia dla modułu są opisane w matrycy i opisie przedmiotu seminarium dyplomowe.

V Moduł praktyka zawodowa - 360 /11 ECTS

Moduł obejmuje 360 godzin praktyk, w toku których student uzyskuje 11 punktów ECTS. Wszystkie praktyki na studiach II stopnia mają charakter ciągły.

Program studiów z podziałem na moduły

Moduły/przedmioty	Semestr				ECTS	Liczba godzin			Forma zaliczenia
	I	II	III	IV		Wykł.	Ćwicz./ Konw.	Sem.	
I MODUŁ OBOWIĄZKOWY W ZAKRESIE TREŚCI PODSTAWOWYCH- 34ECTS									
Edukacja dorosłych				+	3	15	15		ZO/ZO
Antropologia społeczna	+				5	15	15		E/ZO
Edukacja zdrowotna i promocja zdrowia			+		1		15		ZO
Język obcy		+			2		30 K		E
Logika	+				3	15			ZO
Badania społeczne w teorii i praktyce	+				5	15	15		E/ZO
Metody statystyczne w pomocy społecznej		+			2		30		ZO
Prawne aspekty funkcjonowania rodziny			+		2		15		ZO
Profilaktyka społeczna		+			2		30		ZO
Współczesne koncepcje filozofii i etyki			+		3	30			E
Współczesne problemy psychologii		+			3	15	15		ZO/ZO
Współczesne problemy socjologii				+	1	15			ZO
Wybrane zagadnienia psychiatrii			+		2	15	15		ZO/ZO
II MODUŁ OBOWIĄZKOWY W ZAKRESIE TREŚCI KIERUNKOWYCH – 51 ECTS									

Animacja czasu wolnego w rodzinie		+			3		30		ZO
Ekonomia społeczna		+			2	15			ZO
Fakultet I : Wybrane zagadnienia pracy socjalnej/Wybrane koncepcje pomagania	+				2		30		ZO
Fakultet II: Interwencja kryzysowa w sytuacji straty/Mediacja jako forma wsparcia rodziny w kryzysie					2		30		ZO
Gerontologia społeczna				+	4	15	15		E/ZO
Kierowanie zespołami ludzkimi			+		2	15	15		ZO/ZO
Metodyka pracy z grupą			+		2		30		ZO
Prawne aspekty pracy socjalnej				+	2	30			ZO
Socjoterapia w pomocy społecznej	+				4	15	15		E/ZO
Superwizja w pracy socjalnej				+	2		30		ZO
Systemy pomocy społecznej w Polsce i na świecie	+				5	15	15		E/ZO
Teoria i praktyka poradnictwa zawodowego		+			3	15	15		E/ZO
Teoria i praktyka pracy socjalnej- nowe tendencje			+		5	15	30		E/ZO
Współczesne koncepcje polityki społecznej		+			2	15			ZO
Współczesne problemy i kwestie społeczne	+				2		30		ZO
Współczesne problemy wielokulturowości				+	2		30		ZO
Wykład monograficzny			+		3	30			Z
Zarządzanie projektami				+	3	15	15		ZO/ZO

pomocowymi									
III MODUŁ ROZSZERZAJĄCY OGRANICZONEGO WYBORU – 4 ECTS									
Wykład monograficzny: Umiejętności wychowawcze w podejściu skoncentrowanym na rozwiązaniach			+		2	15			Z
Wykład monograficzny: Innowacyjne planowanie kariery zawodowej			+		2	15			Z
Wykład monograficzny: Współczesne problemy czasu czasu wolnego			+		2	15			Z
Wykład monograficzny: Pedagogiczne aspekty opieki paliatywno- hospicyjnej			+		2	15			Z
Wykład monograficzny: Podmiotowość człowieka w relacjach interpersonalnych			+		2	15			Z
Wykład monograficzny: Jak żyć w świecie konfliktów?			+		2	15			Z
IV MODUŁ DYPLOMOWY – 20 ECTS									
Seminarium magisterskie I, II, III, IV	+	+	+	+	20			120	Z
V MODUŁ PRAKTYKA ZAWODOWA – 11 ECTS									
Praktyka asystencka		+			4		120		Z/O
Praktyka dyplomowa I			+		5		160		Z/O
Praktyka dyplomowa II				+	2		80		Z/O

łącznie liczba godzin w cyklu studiów - 1365

- **Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych**

Praktyka powinna się odbyć w instytucjach z obszaru pracy socjalnej i pomocy społecznej lub instytucji, której jedną z funkcji jest współpraca z systemem tej pomocy. Może to być ośrodek pomocy społecznej, placówka służby zdrowia (o ile realizuje ona wymienioną funkcję), spółdzielczość inwalidzka, instytucje zajmujące się zatrudnieniem, stowarzyszenie lub fundacja zajmujące się działalnością socjalną, wreszcie ośrodki kuratorskie i resocjalizacyjne.

Cele praktyki

1. Wykorzystanie przez studentów zdobytej wiedzy teoretycznej dotyczącej kompleksu zagadnień związanych z pracą socjalną oraz weryfikacja tej wiedzy;
2. Uogólnienie umiejętności praktycznych zdobytych w czasie realizacji dotychczasowych praktyk objętych programem studiów;
3. Umiejętność samodzielnego rozwiązywania postawionych zadań w zakresie pomocy socjalnej, a w rezultacie praktyczne przygotowanie do podjęcia pracy zawodowej;
4. Potencjalna weryfikacja analizy problemów zawartych w pracy dyplomowej studenta.

Organizacja i przebieg praktyki

1. Warunkiem rozpoczęcia praktyk jest wyrażenie zgody kierownictwa odpowiedniej placówki na odbycie praktyki przez studenta w uzgodnionym zakresie i terminie.
2. Praktyka asystencka na STUDIACH STACJONARNYCH rozpoczyna się w pierwszych czterech tygodniach drugiego semestru i trwa 120h, (czyli 20 dni po sześć godzin dziennie). Na STUDIACH NIESTEACJONARNYCH realizowana jest w tej samej liczbie godzin (120h) w trakcie semestru letniego (koniec praktyk i ich rozliczenie następuje w pierwszym tygodniu czerwca).
3. Praktyka dyplomowa I na STUDIACH STACJONARNYCH i NIESTACJONARNYCH rozpoczyna w III semestrze i trwa 160h. Na studiach STACJONARNYCH w ustalonym przez organizatora praktyk z ramienia Uczelni terminie (wrzesień danego roku tzn. przed rozpoczęciem zajęć III semestru) i wynosi cztery tygodnie po 8h/dziennie, natomiast na studiach NIESTACJONARNYCH od początku semestru zimowego do połowy stycznia danego roku.
4. Praktyka dyplomowa II na Studiach STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH wynosi 80h i odbywana się w semestrze IV. Na studiach STACJONARNYCH odbywa się w lutym (10 dni, po 8h dziennie). Na Studiach NIESTACJONARNYCH trwa od lutego do pierwszego tygodnia czerwca.

5. Wymiar praktyk na kierunku praca socjalna (studia II stopnia) w trakcie trwania studiów wynosi 360h (11pkt. ECTS).
6. Wszystkie praktyki na kierunku praca socjalna mają charakter ciągły.
7. Kierownictwo placówki, w której odbywa się praktyka prosi się o:
  - a) wyznaczenie osoby odpowiedzialnej za przebieg praktyki. Osoba ta sprawuje ciągły nadzór merytoryczny nad zadaniami realizowanymi przez studenta,
  - b) opracowanie szczegółowego planu zadań (harmonogramu). Ważne jest, by praktykant mógł zapoznać się z całością (lub przynajmniej większością) funkcji, które realizuje dana instytucja.
8. Student odbywa praktykę (w podanym wyżej wymiarze godzin) w trakcie pracy instytucji i przebywa w niej na prawach pracownika.
9. Przełożonymi studenta są:
  - a) kierownictwo instytucji,
  - b) bezpośredni opiekun praktykanta wyznaczony przez kierownictwo. W myśl zarządzenia Rektora osoba ta winna legitymować się wyższym wykształceniem z tytułem magistra, adekwatnym do treści praktyki.
10. Instytucję przyjmującą praktykanta prosi się o stworzenie niezbędnych warunków do prawidłowego odbycia praktyki, to jest przygotowania miejsca pracy, udostępnienia podstawowych środków działania, udostępnienia materiałów i danych dotyczących funkcjonowania instytucji.
11. Sugeruje się przeznaczyć początek praktyk na zapoznanie praktykanta z instytucją, jej strukturą organizacyjną, stylem pracy oraz rodzajami dokumentów i ich przepływem.
12. Zaleca się, by przy opracowywaniu programu praktyki korzystać ze wskazówek zamieszczonych w regulaminie praktyk

Zadania i obowiązki praktykantów

W czasie trwania praktyki student zobowiązany jest do:

1. zapoznania się ze strukturą instytucji, funkcjami przez nią realizowanymi, formami i metodami pracy oraz jej statusem formalno-prawnym;

2. specyfiką osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej oraz ich potrzebami;
3. uczestnictwa w pracy instytucji polegającego na rzetelnej realizacji określonych zadań zawodowych - w ustaleniu z kierownictwem i opiekunem praktykanta;
4. prowadzenia własnej dokumentacji swego pobytu w placówce.

Proponowane miejsca praktyk: regionalne ośrodki polityki społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, ośrodki pomocy społecznej, domy pomocy społecznej, ośrodki interwencji kryzysowej, noclegownie, domy dziennego pobytu, centra usług opiekuńczych, świetlice środowiskowe, urzędy pracy, biura karier, sądy, placówki opiekuńczo-wychowawcze, poradnie odwykowe, zakłady karne, znaczące w regionie organizacje pozarządowe, inne ośrodki wsparcia.